

Rätt klädd i vården

Riktlinjer för arbetskläder inom
Region Västerbotten

” Kortärmat är en självklarhet för mig som infektionsläkare för att kunna tvätta och desinficera händerna mellan varje patientkontakt och på det sättet undvika spridning av virus och bakterier”

Therese Thunberg, infektionsläkare

Anvisningar för arbetskläder i vården har två viktiga syften, de ska bidra till god hygienisk standard och de ska visa oss själva och patienterna att här finns stark professionalitet, yrkesstolthet och lagarbete. Det står i hälso- och sjukvårdslagen att vården ska bedrivas med god hygienisk standard.¹ Socialstyrelsen föreskriver att arbetskläder i vården ska ha korta ärmar.² De korta ärmarna underlättar och effektiviserar god handhygien som är den enskilt viktigaste faktorn för att motverka vårdrelaterade infektioner.

Jag hoppas att alla medarbetare ska ta del av och sprida informationen i denna broschyr"

Maria Marklund, hygienläkare, vårdhygien

Arbetsdräkt

All personal ska använda regionens kortärmade arbetskläder i arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med patienter samt vid, till exempel, hantering av rent material, livsmedel eller vid städning. Patientnära vårdarbete innebär undersökning, behandling eller vård av patienter inom hälso- och sjukvård samt tandvård.

Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder som bara ska användas på arbetsplatsen. Privata kläder får inte användas i patientnära vårdarbete eller till exempel i hantering av rent material, livsmedel eller städning. Kombination av arbetsdräkt och privata kläder är inte heller tillåten, undantag är underkläder, strumpor, kortärmad undertröja, skor och huvudduk eller slöja.

Använd kroken!

På varje vård- och mottagningsrum ska det finnas kroker där långärmad läkarrock, jacka eller väst ska hängas inför patientnära vårdarbete.

Dagliga klädbyten

Arbetskläder byts dagligen och alltid om de förorenats av kroppsvätskor eller utsöndringar.^{2,3}

Väst, jacka och långärmad rock ska inte användas i patientnära vårdarbete. Dessa byts minst en gång i veckan och alltid då de blivit smutsiga.

Det finns ett bassortiment med vita arbetskläder. Specialarbetsdräkt används på operations- och sterilavdelningar samt enheter med sådan verksamhet där specialarbetsdräkt är nödvändig.

Basala hygienrutiner

Vårdpersonal kan via händer, men även kläder, överföra smittämnen mellan patienter.²

Väl fungerande basala hygienrutiner är den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning i vården. Basala hygienrutiner innebär korrekt användning av handdesinfektion, handskar, plastförkläde eller skyddsrock i vård- och undersökningssituationer.³

Denna broschyr visar hur personalen ska vara klädd i vården, vilket är en förutsättning för att kunna utföra basala hygienrutiner korrekt.²

Smycken och armbandsur

Händer och underarmar ska vara fria från smycken, armbandsur, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Piercing kan utgöra en risk för kontaktsmitta via händerna om piercinghålet är infekterat, men innebär ingen påvisad smittrisk om det är läkt.³

Naglar

Naglarna ska vara rena och kortklippta utan konstgjort material eller nagellack.³

Hår

Långt hår eller skägg ska vara uppsatt och huvudduk eller slöja instoppad under arbetskläder vid vårdarbete. På vissa arbetsplatser som storkök, operationsavdelning och sterilcentral krävs att personalen har hårskydd.³

Plastförkläde

Plastförkläde ska användas för att skydda arbetsdräkten vid patientnära vårdarbete och sängbäddning, samt när det finns risk för kontakt med urin, avföring, blod och sekret. Plastförklädet är engångs och kasseras direkt efter användandet.

Tvätt

Arbetskläder ska tvättas av tvätteriet och får inte tvättas hemma. Glöm inte att tömma fickorna och avlägsna broscher, namnskyltar, pennor med mera. Kom ihåg att desinfektera dina händer när du lämnar smutsiga arbetskläder och hämtar ut rena arbetskläder.

Hamstra inte arbetskläder eftersom det begränsar tillgången på rena kläder. Kläder som inte används återlämnas så att de räcker till alla. Blanda inte rent och smutsigt.

Trasiga eller smutsiga klädesplagg får endast kasseras av tvätteriet.

Handskar

Handskar ska användas vid direktkontakt med urin, avföring, blod och sekret. Handskar kasseras direkt efter användning.²

Handdesinfektion

Med kortärmade arbetskläder kan du lättare utföra handdesinfektion och på så vis minska risken för att sprida bakterier och virus.

Desinfektion av händerna ska utföras före och efter alla vård- och undersökningsmoment även om handskar används.

- Ta rikligt, 2–4 ml, med handsprit.
- Gnid in, glöm inte fingertoppar, tumgrepp och underarmar.
- Fortsätt att gnida in handspriten tills händerna är torra, då har full effekt uppnåtts.

Tänk på att du är en förebild för dina kollegor och dina patienter!

Referenser:

- ¹ Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30.
- ² Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård och omsorg.
- ³ Vårdhandboken.